

TORAH OHR • PARSHAS VAYECHI • MAAMAR 1

יהודה אתה יודוך אחיך וגו'

« Yehudah, toi, tes frères te reconnaîtront »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/torah-ohr/vayechi/1/

1 יהודה אתה יודוך אחיך וגו'. הנה יהודה נקרא ע"ש [על שם] הפעם אודה והוא בחי' הודי' שבכללות נשיי [נשמות ישראל] מודים אנחנו לך ואנחנו כורעים ומשתחיים ומודים.

«Yehudah, toi, tes frères te reconnaîtront», etc. Or, Yehudah tire son nom de «Cette fois, je reconnaitrai» (odeh), et cela correspond à la qualité de reconnaissance (hoda'a) présente dans l'ensemble des âmes d'Israël: «Nous Te reconnaissons» et «nous plions le genou, nous nous prosternons et nous reconnaissons».

אלא שלמטה לפי שהוא תחת הזמן נקי הפעם אודה שלא כל העתים שוות. אבל למעלה במקור חוצב נשמותיהם הוא למעלה מן הזמן ושם נקי יהודה כי היו"ד מורה על ההוה כמו ככה יעשה איוב.

Toutefois, en bas, puisqu'il est soumis au temps, il est appelé «Cette fois (hapa'am), je reconnaitrai», car les moments ne se ressemblent pas tous. Mais en haut, dans la source d'où leurs âmes sont taillées, il est au-dessus du temps; là, il est appelé Yehudah, car le yud indique le présent, comme dans «Ainsi Iyov faisait (ya'aseh)».

ויהי' [ויהיה] פי' המלה כמו יודה בתוס' [בתוספת] ה' יהודה ((ובנחמיה [ובנחמיה] י"א) נכתב יהודה בסגול תחת הדל"ת)

Le sens du mot serait donc yodeh [«il reconnaît»], avec l'ajout d'un hé: Yehudah. (Et dans Nechemiah 11, Yehudah est écrit avec un segol sous le dalet.)

וענין הפעם אודה היינו אחר לידה והתגלות בחי' ראובן שמעון ולוי שהם הם הגורמים לבחי' הודיה זו.

Et le sens de «Cette fois, je reconnaitrai» est [qu'elle vient] après la naissance et la révélation des niveaux de Reuven, Shimon et Levi, car ce sont eux qui suscitent cette qualité de reconnaissance.

וזהו יודוך אחיך. וכיאר ענין זה הנה ראובן הוא ע"ש [על שם] ראו בן בחי' ראיה ובחי' ראיה זו היא הגורמת המשכת בחי' האהבה.

Et c'est là [le sens de] «tes frères te reconnaîtront». Pour expliquer cela: Reuven tire son nom de «Vois, un fils» (re'u ben), le niveau de la vision (re'iyah); et ce niveau de vision est ce qui suscite l'extension du niveau de l'amour.

כמ"ש פני אריה אל הימין אריה אותיות ראה וכן היה דגל מחנה ראובן תימנה כי ענין ראה הוא ענין התקרבות דרך חיבה כמ"ש כבכורה בתאנה בראשיתה ראיתי אבותיכם כו'.

Comme il est écrit: «La face d'un lion à droite»; aryeh (lion) est formé des mêmes lettres que re'iyah (vision). De même, la bannière du camp de Reuven était au sud. Car la vision consiste à se rapprocher par affection, comme il est écrit: «Comme la première figue mûre sur le figuier, en sa première saison, j'ai vu vos pères», etc.

2 וזהו כי ראה ה' וגו'. כי עתה יאהבני אישי וגו'.

Et c'est [le sens de] «Car Havaya a vu», etc., «car maintenant mon mari m'aimera», etc.

וענין המשכה זו בכנ"י [בכנסת ישראל] הוא בחי' לאסתכלא ביקרא דמלכא לעורר את האהבה עד שתחפץ לדבקה בו ית' ועד"ז נתקנו פסוד"ז [פסוקי דזמרה] ויוצר אור קודם ק"ש [קריאת שמע] כדי שיבוא לקיום ואהבת בק"ש [בקריאת שמע].

Et cet influx dans la Congrégation d'Israël (Knesses Yisrael) est le niveau de «contemplation de la gloire du Roi», qui éveille l'amour jusqu'à ce que celui-ci aspire à s'attacher à Lui, béni soit-Il. C'est ainsi que les Versets de louange (Pesukei deZimra) et [la bénédiction] Yotzer Or ont été institués avant le Shema, afin que l'on parvienne à accomplir «Et tu aimeras» dans le Shema.

כי עיקר הכוונה בספור שבחו של מקום הוא כי לא די בידיעה לבדה לפי שהיא בחי' העלם ואפי' [ואפילו] גנבא אפום מחתרתא וכו'

Car le but essentiel de raconter les louanges de l'Omniprésent est de montrer que la connaissance seule ne suffit pas, puisqu'elle relève de la dissimulation; et même «un voleur à l'entrée du tunnel», etc.

ולא יבוא לקיום ואהבת כ"א כשיצא מההעלם אל הגלוי ומבחי' ידיעה לבחי' ראה ממש שהוא בחי' גילוי לאסתכלא דוקא והיינו ע"י שירבה לספר בשבחיו יתברך ולהעמיק דעתו איך שמלכותך מלכות כל עולמים.

Et il ne parviendra à accomplir «Et tu aimeras» que s'il sort de la dissimulation pour accéder à la révélation, et passe du niveau de la connaissance à celui de la vision véritable, qui est un état de révélation — précisément, celui de la contemplation. C'est-à-dire en parlant longuement de Ses louanges, béni soit-Il, et en approfondissant sa réflexion [sur] la manière dont «Ta royauté est une royauté sur tous les mondes» :

אלף אלפים ורבו רבבן כו' והוא לבדו ית' הוא יחיד ומיוחד כמו קודם שנברא העולם. כמאמר יחיד חי העולמים מלך כו'.

«Mille milliers et des myriades de myriades», etc.; et Lui seul, béni soit-Il, est un et unique, comme avant la création du monde, ainsi qu'il est dit : « Unique, Vie des mondes, Roi », etc.

3 ואמתות שם יחיד הוא שהוא לבדו הוא וענין אחד הוא שנמשך בחי' א' בחי' וד' שהם ז' רקיעים והארץ כו'

Le sens véritable du terme « Seul » (yachid), c'est qu'Il est Lui seul. Quant au sens de « Un » (echad), c'est que le niveau de l'aleph est attiré dans le 'het (huit : les sept cieux et la terre) et le dalet (quatre directions), etc.,

שיהיו בטלים ליחודו ית' שהחיות של שמים וארץ עולה ונכלל במקורו וכך עולה אפילו החיות של הרוחניות כמ"ש לך ה' הגדולה וכו' (ועיין מזה על פסוק וארא אל אברהם)

afin qu'ils soient dans l'annulation de soi (bitoul) devant Son unité, béni soit-Il : la force vitale du ciel et de la terre s'élève et est absorbée dans sa source ; de même, même la force vitale des [mondes] spirituels s'élève, comme il est écrit : « À Toi, Havaya, la grandeur », etc. (voyez aussi à ce sujet le verset « Je suis apparu à Avraham »).

ורק בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] שלהיות עולמות נפרדים הם רק מבחי' מלכותו ית'.

Et ce n'est que dans « Béni soit le Nom de la gloire de Son règne à jamais et pour toujours » [qu'il est dit] que l'existence de mondes séparés ne provient que du niveau de Sa Mal'hout (souveraineté), béni soit-Il.

וכשיאריך בענין זה בעומק בינתו בבחי' גילוי במוחו ולא בידיעה לבדה אזי מוליד מזה אהבה בהתגלות לבו

Et lorsqu'il s'attarde longuement sur ce sujet, au plus profond de sa compréhension, de manière à ce qu'il se révèle dans son esprit et ne demeure pas une simple connaissance, il fait alors naître de là un amour révélé dans son cœur,

להיות נכספה וגם כלתה נפשי וגו' ויבא לקיום ואהבת את ה' אלקיך ממש דהיינו לדבקה בו בא"ס ב"ה ממש וכמ"ש מי לי בשמים כו' :

de sorte que « mon âme aspire et même languit », etc. ; et il parviendra à l'accomplissement concret de « Tu aimeras Havaya, ton D.ieu » — c'est-à-dire à s'attacher à Lui, à l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, Lui-même ; comme il est écrit : « Qui ai-je au ciel », etc.

4 והנה כתיב בכל לבבך ואמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] בשני יצריך דהיינו שתהא האהבה בבחי' בעל

תשובה

Or, il est écrit : « de tout ton cœur », et nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « avec tes deux inclinations ». Cela signifie que l'amour doit être du niveau d'un baal techouva (celui qui revient).

כי התשובה אינו דוקא במי שיש בידו עבירות ח"ו [חס ושלום]. אלא אפי' [אפילו] בכל אדם כי ענין תשובה הוא להשיב את הנשמה למקורה ושרשה שהיתה כלולה במאצילה ב"ה וצורה בצרור החיים את ה' ממש

Car la techouva (retour) n'est pas réservée à celui qui a des fautes à son actif, à D.ieu ne plaise ; elle s'applique plutôt à toute personne, car le sens de la techouva est de ramener l'âme à sa source et à sa racine, où elle était incluse dans son Émanateur, béni soit-Il, et « liée au faisceau de la vie avec Havaya » Lui-même.

וירדה ממקום כבודה ונתלבשה בעוה"ז הגשמי שאפילו כל השגות הרוחניים שמשגת בהתלבשותה בתוך הגוף הם נופלים תחת בחינת זמן ומקום

Elle est descendue de son lieu de gloire et a été revêtue dans ce monde physique, de sorte que même toutes les perceptions spirituelles qu'elle saisit lorsqu'elle est revêtue dans le corps relèvent de la catégorie du temps et de l'espace.

וצריך להשיבה ע"י ויצעקו אל ה' בצר להם כי צר לו המקום שהוא בחי' מצר וגבול ועל זה נאמר אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים מבחי' מצר כו'

Et il faut la ramener par « Ils crièrent vers Havaya dans leur détresse (tsar) », car « l'espace est trop étroit (tsar) pour lui », ce qui relève du niveau de l'étroitesse (métsar) et de la limite. C'est à ce sujet qu'il est dit : « qui vous ai fait sortir du pays d'Égypte (Mitsrayim) » — du niveau de l'étroitesse (métsar), etc.

שע"י המרירות אשר יהיה לו על ההיפוך תגדל האהבה לה' ביתר שאת להתכלל באו"ס [באור אין סוף] ב"ה כיתרון האור הבא מן החשך.

Car l'amertume qu'il éprouvera face à [l'état opposé] fera croître son amour pour D.ieu avec une force accrue, afin de s'inclure dans la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il — comme l'avantage de la lumière qui vient des ténèbres.

5 ועי' אמרו"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] במקום שבע"ת [שבעלי תשובה] כו'. וכדאי' [וכדאיתא] בזהר דמשכין ליה בחילא יתיר להיות גילוי אור א"ס ב"ה ממש על נפשו עד שגם חיות הגוף ונפש הבהמית וכחותיהם יתהפכו וישובו אל ה' ואתהפכא חשוכא לנהורא.

C'est à ce sujet que nos Sages, que leur mémoire soit bénie, ont dit : «À l'endroit où se tiennent les baalei techouva (ceux qui reviennent)», etc. Et comme le rapporte le Zohar, «ils l'attirent avec une force plus grande», afin que la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, elle-même se révèle sur son âme, jusqu'à ce que même la force vitale du corps et de l'âme animale, ainsi que leurs facultés, se transforment et reviennent à D.ieu, et que «l'obscurité soit transformée en lumière».

6 וזהו כי ראה ה' בעניי פי' שעניי עניי ומרודי הוא מרירות הנפש שבאתעדל"ת [שבאתערותא דלתתא] נמשך להיות אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] וכמים הפנים כו'

Et voici [le sens de] «Car Havaya a vu ma détresse.» L'explication : par «ma détresse et mon errance», c'est-à-dire l'amertume de l'âme — [autrement dit,] par un éveil d'en bas, un éveil d'en haut est suscité ; et «comme dans l'eau, le visage [répond] au visage», etc. :

יתרון האור בבחי' ראי' מלמעלמ"ט [מלמעלה למטה] כי יאהבני בבחי' אישי דהיינו כמ"ש ביום ההוא תקראי לי אישי.

L'avantage de la lumière, au niveau de la vision du haut vers le bas : «car il m'aimera», au niveau de Ishi («mon époux»), c'est-à-dire comme il est écrit : «En ce jour-là, tu m'appelleras Ishi.»

ופי' אישי אש שלי ממש והיינו התשוקה שממטה למעלה בחי' ואל אישך תשוקתך שהוא הוא האש שלי תהיה בבחי' התכללות באו"ס [באור אין סוף] ב"ה ממש עד שהוא הוא יהיה אישי אש שלי ממש

Et le sens de Ishi est véritablement eish sheli, «mon feu». C'est-à-dire que le désir ardent qui s'élève d'en bas vers le haut, le niveau de «et ton désir ardent sera pour ton époux (ishech)» — qui est précisément «mon feu» — soit dans un état d'inclusion dans la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, Lui-même, jusqu'à ce que Lui-même soit mon Ishi, véritablement «mon feu».

כי וימינו תחבקני בבחי' חבוק והתכללות להיות גילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה ממש על נפשי בתשוקה זו:

Car «Sa droite m'étreint», dans un état d'étreinte et d'inclusion, afin que la Lumière infinie elle-même, béni soit-Il, se révèle sur mon âme par ce désir ardent.

7 והנה זהו ענין ראובן שהוא ענין בחי' פ' ראשונה שבק"ש [שבקריאת שמע] שהוא בחי' רצוא. ופ' שניה שבק"ש [שבקריאת שמע] היא בחי' שמעון והיה אם שמוע תשמעו שהיא בחי' שוב

Or, tel est le sens de Reuven : il correspond au niveau du premier paragraphe du Chéma, qui est celui du ratzo (élan de l'âme vers D.ieu). Le deuxième paragraphe du Chéma est le niveau de Shimon — « Et il adviendra, si vous écoutez véritablement (shamoa tishme'ou) » — qui est celui du shov (retour).

כי ראייה היא מקרוב והיינו בחינת אהבה שמחמת הקירוב. אבל שמיעה היא מרחוק והיא הגורמת בחינת יראה וכמ"ש ה' שמעתי שמעך יראתי כי היראה היא באה מחמת בחי' הריחוק הנמשך מבחי' שמאל דוחה.

Car la vue s'exerce de près, ce qui correspond au niveau de l'amour qui naît de la proximité. Mais l'ouïe s'exerce de loin, et c'est elle qui suscite le niveau de la crainte, comme il est écrit : « Havaya, j'ai entendu le récit te concernant (shim'acha) ; j'ai été saisi de crainte. » Car la crainte vient du sentiment d'éloignement qui découle du niveau de « la gauche repousse ».

כי לפי שהוא דוחה ומשפיל עצמו לומר לנפשו מי הוא אשר ערב לבו לגשת כו' אזי תפול עליו יראה ופחד בלבו

Car, puisqu'il se tient à l'écart et s'humilie, disant à son âme : « Qui est celui dont le cœur a eu l'audace de s'approcher... », alors la crainte et l'effroi s'abattent sur son cœur.

וכמ"ש וירא העם וינועו ויעמדו מרחוק שבשכיל וינועו שנפל עליהם אימה ופחד ולפיכך ויעמדו מרחוק בבחי' שמיעה וכענין אם רץ לבך שוב לאחד.

Comme il est écrit : « Le peuple vit, et ils tremblèrent, et ils se tinrent à distance » : à cause de « ils tremblèrent », car la terreur et l'effroi s'abattirent sur eux, « ils se tinrent donc à distance », au niveau de l'écoute. C'est comparable à l'idée exprimée par : « Si ton cœur s'élance, reviens vers l'Un. »

8 וזהו ענין פ' שניה שבק"ש [שבקריאת שמע] שהוא בחי' יראה כמ"ש השמרו לכם פן יפתה כו'. וז"ש [וזהו שכתוב] כי שמע ה' כי שנואה אנכי וכענין נבזה בעיניו נמאס

Et voici le sens du deuxième paragraphe du Chema, qui correspond au niveau de la crainte, comme il est écrit : « Prenez garde à vous, de peur que [votre cœur] ne se laisse séduire », etc. C'est aussi le sens de ce qui est écrit : « Car Havaya a entendu que je suis haïe », comme dans l'expression : « Méprisable à ses propres yeux, rejeté. »

דהיינו שע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מה שנחשב בעיניו לשנואה ע"י שמאל דוחה נמשך להיות אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] כי שמע ה' בחי' שמיעה מרחוק כדי להמשיך בחי' יראה מלמעלה

C'est-à-dire que, par un éveil d'en bas — le fait qu'il se considère à ses propres yeux comme « hai », du fait que « la gauche repousse » —, il se produit un éveil d'en haut : « Car Havaya a entendu », le niveau de l'écoute à distance, afin de faire descendre d'en haut le niveau de la crainte.

(ובזה יובן ענין שמע והא"ש [והאתי שפיר] שהן חו"ג [חסד וגבורה] והשמות מ"ב וע"ב אלא שהוא התכללות כי שמע חסד אהבה ראובן וכלול גם כן מגבורה בחי' ראה בעיני הנ"ל וכן והא"ש [והאתי שפיר] יראה כלול מאהבה) (ע"י ביאור זה ע"פ אלה מסעי וע"פ ויחי).

(On comprendra ainsi le sens de Shema et de VeHayah, qui correspondent à 'Hessed (bonté) et à Guevoura (retenue), ainsi qu'aux Noms Mem-Beis (42) et Ayin-Beis (72) ; toutefois, il y a inclusion réciproque : Shema est 'Hessed, l'amour, Reuven, et comprend également la Guevoura, le niveau de « Il a vu ma misère » mentionné plus haut ; de même, VeHayah, la crainte, comprend l'amour.) (Voir l'explication de cela sur [le verset] « Voici les étapes » (Eileh Masei) et sur [le verset] « Et il vécut » (Vayechi).)

והנה אחר ק"ש [קריאת שמע] אומרים אמת ויציב וכו' ונחמד ונעים ונורא וכו' הדבר הזה עלינו והיינו בחי' לוי ילוה אישי אלי.

Or, après le Chema, nous disons : « Vrai et ferme », etc., « aimé, agréable et redoutable », etc., « cette chose est sur nous » ; cela correspond au niveau de Levi : « Mon mari se joindra (yilaveh) à moi. »

והוא ענין ימינא ושמאלא ובינייהו כלה כי שמאלו תחת לראשי בחי' שמאל דוחה הוא שגורמת להיות נשיאות ראש וכו' וימינו תחבקני ימין מקרבת להתכלל כו'.

Et voici le sens de « la droite et la gauche, et entre elles, la fiancée ». Car « Sa gauche est sous ma tête » — le niveau de « la gauche repousse » — est ce qui provoque le relèvement de la tête, etc. ; « et Sa droite m'étreint » — la droite se rapproche, afin que l'âme soit incluse, etc.

9 ובחי' ילוה אישי היינו מה שאומרים באמו"צ [באמת ויציב] הדבר הזה היא התורה ששרשה מאד נעלה אלא שנתלבשה בדברים גשמיים שלכן נמשלה התורה למים שיורדים ממקום גבוה וכו'.

Et le niveau de « mon époux se joindra à moi », c'est ce que nous disons dans « Vrai et ferme » (Emes VeYatziv) : « cette chose » — c'est-à-dire la Torah, dont la racine est très élevée, mais qui s'est revêtue de réalités matérielles ; c'est pourquoi la Torah est comparée à l'eau, qui descend d'un lieu élevé, etc.

וזאת ישיב אל לכו אמת הוא שאין אני ראוי מצד עצמי לעלות ולהתכלל באור ה' ולהשיב את הנפש ממטה למעלה לייחודה במאצילה ב"ה כי מי יעלה בהר ה' כו'

Et qu'il prenne cela à cœur: il est vrai que, par moi-même, je ne suis pas digne de m'élever et d'être absorbé dans la lumière de D.ieu, ni de ramener l'âme d'en bas vers le haut pour l'unir à son Émanateur, béni soit-Il — car «Qui montera sur la montagne de Havaya?», etc.

אבל מ"מ הרי אא"ס [אור אין סוף] ב"ה מצד עצמו ממילא ומאיליו נמשך גם למטה ששורה ומתגלה בתורה

Mais néanmoins, voici que la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, de son propre côté, spontanément et de son propre mouvement, est aussi attirée vers le bas, de sorte qu'elle réside et se révèle dans la Torah.

והרי מתגלה יחוד זה העליון למטה כמו למעלה ואי לזאת ע"י עסק התורה יכול להמשיך אא"ס [אור אין

סוף] ב"ה ממש למטה על נפשו

Ainsi, cette unité supérieure se révèle en bas comme en haut; c'est pourquoi, en s'adonnant à l'étude de la Torah, il peut faire descendre l'Or Ein Sof, béni soit-Il, lui-même, ici-bas, sur son âme.

וזהו אם רץ לבך שוב לאחד שגם למטה בבחי' שוב נמשך בחי' אחד וזהו ילוה אישי אלי שיורד ונמשך אא"ס [אור אין סוף] ב"ה מלמעלה למטה.

Et c'est là «Si ton cœur court, reviens vers l'Un»: même en bas, au niveau du «retour», le niveau de l'«Un» est attiré vers le bas. Et c'est là «mon époux se joindra à moi»: l'Or Ein Sof, béni soit-Il, descend et est attiré d'en haut vers le bas.

10 וזהו פי' אמוי"צ [אמת ויציב] כו' שמאריכין לאשר ולקיים את הדבר הזה עלינו ועל אבותינו כו' על

הראשונים כו'

Et telle est l'explication de «Vrai et ferme», etc.: nous nous attardons à affirmer et à établir que «cette chose» repose sur nous et sur nos pères, etc., sur les générations précédentes, etc.,

וממשיכים מלמעלה אמת ויציב ונכון וכו' ונחמד ונעים כו' להיות המשכת אור א"ס ב"ה שורה ומתגלה באור תורה:

et nous faisons descendre d'en haut «Vrai, ferme et établi», etc., «aimé et agréable», etc., afin que l'effusion de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, repose et se révèle dans la lumière de la Torah.

11 אך הנה כל גי' בחי' הנ"ל עדיין הם בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שהם בחי' המשכות מאא"ס [מאור אין סוף]

ב"ה לבחינת ממכ"ע [ממלא כל עלמין]

Cependant, les trois niveaux mentionnés plus haut relèvent encore de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), car ils sont des prolongements de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, vers le niveau de la lumière qui remplit tous les mondes.

שבחי' ראובן היא לעורר את האהבה להיות נכספה וגם כלתה כו' ולהיות משתוקק' [משתוקקת] להתכלל ולהתייחד במאצילה ב"ה מכלל שהיא עדיין אינה כלולה ומיוחדת באא"ס [באור אין סוף] ב"ה הסוכ"ע

Car le niveau de Reuven consiste à éveiller l'amour, de sorte qu'il « aspire, et même languisse », etc., et qu'il désire ardemment être inclus et uni à son Émanateur, béni soit-Il — ce dont il ressort qu'il n'est pas encore inclus et uni dans la Lumière infinie, béni soit-Il, qui entoure tous les mondes (sovev kol almin).

(בשמים ממעל ועל הארץ מתחת הכל בשוה ורוחניות וגשמיות כולא קמיה כלא ממש חשיבי) ועדי"ז שאר הבחי' אלא שהן בחי' המשכות להיות ממכ"ע [ממלא כל עלמין] כו'.

(« dans les cieux au-dessus et sur la terre en dessous », tout est égal, et le spirituel comme le matériel « sont tous considérés devant Lui comme véritablement rien ».) Il en va de même pour les autres niveaux, sauf qu'ils sont des prolongements qui constituent la lumière qui remplit tous les mondes, etc.

אבל בחי' יהודה שהוא בחי' הודאה הוא בחי' בטול והתכללות באא"ס [באור אין סוף] ב"ה ממש הסוכ"ע והן הן בחינות השתחוואות שבתפלת שמ"ע [שמונה עשרה].

Mais le niveau de Yehudah, qui est celui de la reconnaissance, est le niveau de l'annulation de soi (bitoul) et de l'inclusion dans l'Or Ein Sof lui-même, béni soit-Il, qui entoure tous les mondes ; et ce sont précisément les degrés des inclinaisons dans la prière de la Shemoneh Esreh.

12 ולכן תפילה היא בלחש ובחשאי בבחי' סוכ"ע למעלה מעלה מבחי' השתלשלות שאינה בגדר המשכה והשפעה כלל כו'

C'est pourquoi la prière se dit à voix basse et en silence, au niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), très, très au-dessus du niveau de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), lequel ne relève nullement de la catégorie de l'extension et de la transmission, etc.

ואינה עולה בשם אהבה כלל רק בחי' ביטול במציאות ממש לגמרי והיינו בחי' השתפכות אל חיק אביה
ממש להיות כאין ואפס ממש

Et elle ne porte nullement le nom d'« amour » ; elle n'est que le niveau de l'annulation de soi (bitoul), de [sa] propre existence même, entièrement. C'est-à-dire le niveau où [l'âme] se répand dans le sein même de son Père, afin d'être véritablement comme néant et rien.

שע"ז מרמז ענין ההשתחואה כמו שמשתחוה לפני המלך שמבטל א"ע [את עצמו] כו'

C'est à cela que fait allusion la prosternation : comme lorsqu'on se prosterne devant le roi, en s'annulant devant lui, etc.

רק שכדי להיות בחי' זו שהוא בחי' יהודה בבחי' אתה דהיינו להיות בגילוי כאילו הוא לנוכח צ"ל יודוך
אחריך שצריך להקדים תחילה בחי' ראובן ושמעון ולוי שבהם ועל ידם יומשך גילוי בחי' הודאה זו

Toutefois, pour que ce niveau, qui est celui de Yehudah, soit dans la modalité de « toi » (atah) — c'est-à-dire qu'il se révèle, comme si Lui se tenait face à face [avec lui] —, il faut que « tes frères te reconnaissent » : il faut d'abord faire précéder [cela] par les niveaux de Reuven, Shimon et Levi, en lesquels et par lesquels se révélera ce niveau de reconnaissance.

כי בלי קדימת בחי' ראובן ושמעון ולוי לא נמשך בחי' יהודה שהוא בחינת ביטול והתכללות כו' בבחי' גילוי אלא בבחי' העלם ומקיף.

Car sans que les niveaux de Reuven, Shimon et Levi ne précèdent, le niveau de Yehudah — qui est celui de l'annulation de soi et de l'intégration, etc. — ne se déploie pas sous une forme révélée, mais seulement sous une forme cachée et enveloppante (makif).

ולכן אי"א להתחיל תפילת ש"ע [שמונה עשרה] בלי קדימת פסוד"ז [פסוקי דזמרה] ויוצר אור וק"ש [וקריאת שמע] כו' (ובמנחה שמתפללין רק תפילת ש"ע [שמונה עשרה] היינו מפני שכבר הקדימו בשחרית ק"ש [קריאת שמע] וברכותיה. ובערבית צריך לחזור להתחיל ק"ש [קריאת שמע] וברכותיה קודם התפלה).

C'est pourquoi il est impossible de commencer la prière de la Amida sans avoir d'abord récité Pesukei deZimra, Yotzer Or et le Shema, etc. (À Minchah, lorsqu'on ne récite que la Amida, c'est parce que le Shema et ses bénédictions ont déjà été récités auparavant à Shacharis. Et à Maariv, il faut recommencer par le Shema et ses bénédictions avant la prière.)

וזהו ענין נעוץ תחלתן בסופן והמ"י [והמשכיל יבין] (וע' במ"א ע"פ ולשרקה בני אתונו דמשמע דשור"ק שהוא הודאה הוא למטה מסגו"ל שהוא בחי' אהוי"ר [אהבה ויראה] כו').

C'est là le sens de « leur commencement est enfoncé dans leur fin », et l'homme avisé comprendra. (Voir aussi ailleurs, à propos de « et au cep de choix (soreikah), le petit de son ânesse », d'où il ressort que le chourouk, qui est la reconnaissance, est inférieur au ségol, qui est le niveau de l'amour et de la crainte, etc.)

וזהו לכאורה הפך ממ"ש כאן דיהודה שהוא הודאה הוא למעלה מראובן שמעון ולוי שהם סגו"ל. ובאמת לק"מ [לא קשה מידי] דהודאה היא למטה מאהוי"ר [מאהבה ויראה] אבל הודאה דיהודה זהו בחי' בטול שלמעלה מאהוי"ר [מאהבה ויראה] וזה בחי' דוד אם לא שויתי ודוממתי

Cela semble aller à l'encontre de ce qui est dit ici : Yehudah, qui est la reconnaissance, est supérieur à Reuven, Shimon et Levi, qui correspondent au ségol. Mais, en réalité, il n'y a aucune difficulté : la reconnaissance est inférieure à l'amour et à la crainte, mais la reconnaissance de Yehudah est le niveau de l'annulation de soi qui se situe au-dessus de l'amour et de la crainte. C'est là le niveau de David : « Oui, j'ai apaisé et fait taire [mon âme], »

וכמ"ש ואחר האש קול דממה דקה הרי שהדממה והביטול הוא למעלה מהאש שהיא אהבה כי תמן קאתי מלכא אבל גבי אש כתיב לא באש הוי"ה אלא שהאש הוא להוי"ה כמ"ש במ"א.

Comme il est écrit : « Et après le feu, une voix de silence ténu. » Ainsi, le silence et l'annulation de soi (bitoul) sont supérieurs au feu, qui est l'amour, car « c'est là que vient le Roi » ; tandis qu'au sujet du feu, il est écrit : « Havaya n'est pas dans le feu » — le feu est plutôt pour Havaya, comme cela est expliqué ailleurs.

ועוד דזהו שאמר כאן יהודה אתה שיהיה יהודה בבחי' אתה דהיינו בבחי' גילוי כו' ולפעמים אינו בגילוי כ"א רק בהעלם ואז היא הודאה שלמטה מאהוי"ר [מאהבה ויראה]. אבל כשהודאה בבחי' גילוי זהו בחי' ביטול ממש):

En outre, c'est là le sens de ce qui est dit ici : « Yehudah, toi » : que Yehudah soit au niveau de « toi », c'est-à-dire dans une dimension révélée, etc. Parfois, cela n'est pas révélé, mais demeure seulement caché ; c'est alors la reconnaissance qui est inférieure à l'amour et à la crainte. Mais lorsque la reconnaissance se révèle, c'est le niveau du véritable bitoul.)

13 והנה עייז ידך בעורף אויביך. אויביך הם עניני העולם וצרכי הגוף הגשמי. הגם שאדם צריך להם מ"מ צריכין להיות בבחי' עורף ולא פנים

Or, par cela, «ta main [sera] sur la nuque de tes ennemis». Les «ennemis» sont les affaires du monde et les besoins du corps physique: bien qu'une personne en ait besoin, elle doit néanmoins les traiter au niveau de la nuque, et non du visage.

(בחי' פנים היינו שעושה הדבר בלב ונפש ובחי' עורף היינו בחי' אחוריים כמאן דשדי בתר כתפי [כתפיה] בע"כ [בעל כרחך] וכאלו כפאו וכו').

(Le niveau du visage signifie qu'il accomplit la chose de tout son cœur et de toute son âme; le niveau de la nuque signifie l'aspect du dos, comme quelqu'un qui jette [quelque chose] par-dessus son épaule, contre son gré, et «comme s'il était contraint», etc.).

וידך הוא בעורף אויביך א"ת [אל תקרי] ידך אלא יודי"ך והוא בחי' ידך ממש כי ימינך פשוטה לקבל שבים

Et «ta main» est sur la nuque de tes ennemis: ne lis pas yadcha («ta main»), mais yudecha («tes yod»). Il s'agit du niveau de «Ta main» elle-même, car «Ta main droite est tendue pour accueillir ceux qui reviennent».

הוא בחי' ימין וחסד שנתפשט למטה מטה וכענין וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים C'est l'aspect de la droite et du 'Hessed (bonté), qui s'est déployé jusqu'aux degrés les plus bas; c'est comme il est dit: «Israël vit la grande main que Havayah avait accomplie en Égypte.»

כי הנה הירידה הגדולה הזאת שהוא בבחי' אחוריים וכאלו כפאו. מי גרם להמשיך את האדם להיות מוכרח לזה ודאי מאת ה' ומידו היתה זאת כדי לאתהפכא חשוכא לנהורא שיתפלל בכח האכילה וכו' וכיוצא בזה

Car voici que cette grande descente, qui est au niveau du dos et «comme si l'on y était contraint» — qui a fait qu'une personne soit amenée à y être contrainte? Cela vient assurément de D.ieu, et c'est de Sa main que cela vient, afin de transformer les ténèbres en lumière: pour qu'elle prie grâce à la force que lui donne le fait de manger, etc., et de même pour les choses semblables.

רק שצריך שלא יומשך בבחי' פנימיות אלא בבחי' עורף ובחינת עורף זה יוכלל בבחי' ידך יודי"ך.

Seulement, elle ne doit pas se laisser entraîner [dans ces affaires] au niveau de la dimension intérieure (pnimiyout), mais seulement au niveau de la nuque; et ce niveau de la nuque sera inclus dans le niveau de «ta main», yudecha.

14 והוא בחי' ידך של יהודה כו' לפי שהוא בחי' הודאה וביטול בבחי' סוכ"ע השוה ומשוה כו' גם חשך לא

יחשיך וכחשיכה כאורה גשמיות ורוחניות שוין

Et c'est là le niveau de la «main» de Yehudah, etc., car il s'agit du niveau de la reconnaissance et de l'annulation de soi (bitoul), au niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol al-min), [qui] «est égale et rend tout égal», etc. : «même l'obscurité n'obscurcit pas» et «l'obscurité est comme la lumière» — le matériel et le spirituel sont égaux.

שהרי כולם בחכ' [בחכמה] עשית שהחכמה היא עשיה גשמיות וא"כ גם האכילה ושאר ענינים הגשמיים הם לפניו ית' כמו רוחניות של חכמה מאחר שגם החכמה היא גשמיות וכו'.

Car voici : «Tu les as tous faits avec la 'Hokhma (sagesse)» — ce qui signifie que la 'Hokhma relève de l'«action» (assiya), du domaine matériel. Ainsi, manger et les autres activités matérielles sont eux aussi, devant Lui, béni soit-Il, comme la spiritualité de la 'Hokhma, puisque la 'Hokhma elle-même est matérielle, etc.

וזאת היא מעלת יהודה אתה היינו בחי' הודאה בגילוי שבתפלה שתהי' [שתהיה] ידך בעורף אויבך בשעה שעוסק בעורף אויבך

Et telle est la qualité propre de «Yehudah, toi», c'est-à-dire le niveau de la reconnaissance révélée dans la prière : que «ta main» soit «sur la nuque de tes ennemis» au moment où il est occupé par «la nuque de tes ennemis»,

ואזי חולפת ועוברת ממנו האהבה מ"מ נשאר רשימו וכו' אך היינו דוקא בבחי' עורף ולא פנים:

et alors, [bien que] l'amour passe et s'éloigne de lui, néanmoins le réchimou (empreinte) subsiste, etc. Mais cela ne vaut qu'au niveau de la nuque, et non du visage.

15 אך עיקר הגורם לכל מעלת בחי' זו להיות יהודה אתה והגורם להיות יודוך אחיך ע"ז נאמר ישתחוו לך

בני אביך

Mais la cause principale de toute la grandeur de ce niveau — le fait qu'il y ait «Yehudah, toi» — et la cause de «tes frères te reconnaîtront», c'est ce qui est dit dans les mots : «les fils de ton père se prosterneront devant toi».

כי הנה ההשתחוואה הוא בחי' המשכה וזהו ענין ההשתחווא' [ההשתחוואות] שבשמ"ע [שבשמונה עשרה] שהן הן המשכות (ע' [עין] ר"פ וישב והנה השמש וכו' משתחוי' [משתחווים] ל')

Car voici que l'inclination est le niveau de la transmission vers le bas ; tel est le sens des inclinations dans la Shemoneh Esreh, qui sont précisément des transmissions vers le bas (voir le début de la paracha Vayeshev, [à propos de] «et voici le soleil», etc., «se prosternaient devant moi»).

ובחי' אביך היינו בחי' כרחם אב על בנים אבינו אב הרחמן שהרחמנות הוא בחי' אב ותולדות הרחמנות הוא בחי' צדקה וחסד להחיו' רוח שפלים שכל העושה חסד במדה"ר [במדות הרחמים] לרחם על עניים ויתומים ה"ז [הרי זה] בבחי' בני אביך.

Et le niveau de «ton père» est celui de «comme un père a compassion de [ses] enfants», «notre Père, le Père miséricordieux» : car la compassion est le niveau du père, et les fruits de la compassion sont le niveau de la charité et de la bonté, «pour ranimer l'esprit des humbles». Quiconque accomplit des actes de bonté avec l'attribut de compassion, en prenant pitié des pauvres et des orphelins, se situe au niveau des «fils de ton père».

גם בחי' אביך היא התורה דאורייתא מחכמה נפקת שהוא בחי' אב וכמ"ש שמע בני מוסר אביך זו תושב"כ [תורה שבכתב] וכו' ובני אביך הם העוסקים בתורה

De plus, le niveau de «ton père» est la Torah, car «la Torah procède de 'Hokhma (sagesse)», qui est le niveau du «père» ; ainsi qu'il est écrit : «Écoute, mon fils, l'instruction de ton père» — il s'agit de la Torah écrite, etc. Et les «fils de ton père» sont ceux qui s'adonnent à l'étude de la Torah.

וזהו וישתחוו לך בני אביך שבני אביך הם העוסקים בתורה ובגמ"ח [ובגמילות חסדים] הם הם ישתחוו לך

Tel est donc le sens de «et les fils de ton père se prosterneront devant toi» : les «fils de ton père», ceux qui s'adonnent à la Torah et aux actes de bonté, ce sont eux qui «se prosterneront devant toi».

וימשיכו אותך להיות נעוץ תחב"ס [תחלתן בסופן] שהתורה והגמ"ח [והגמילות חסדים] הם הנותנים כח בנפש לעורר את האוי"ר [האהבה ויראה] עד שתהיי [שתהיה] בחי' הודאה וביטול וע"י כן יודוך אחיך להיות יהודה אתה כנ"ל:

Et ils te feront descendre, de sorte que «leur commencement soit enchâssé dans leur fin» ; car la Torah et les actes de bonté donnent à l'âme la force d'éveiller l'amour et la crainte, jusqu'à ce qu'elle parvienne au niveau de la reconnaissance et du bitoul ; et, grâce à cela, «tes frères te reconnaîtront», de sorte qu'il y ait «Yehudah, toi», comme expliqué plus haut.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY-NC 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Synagogues, écoles et projets à but non lucratif peuvent la copier, l'imprimer et la partager librement, et demander des dons pour couvrir les frais d'impression ; elle ne peut jamais être vendue. Citez Kehot Publication Society et likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/vayechi/1/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak